

мають один і той же нейтральний елемент відносно множення – одиницю і в кожній із множин відсутні дільники нуля.

Підсумовуючи, важливо сказати, що аналіз науково-педагогічних джерел [1; 2; 3; 4] дає підстави стверджувати, що проблема структури числових множин постійно вивчається й оновлюється і буде розвиватися в подальшому в багатьох дослідженнях науковців. В системі подальших досліджень про числові множини перспективним вважається вивчення проблеми розширення множини комплексних чисел до кватерніонів H , октоніонів O , седеніонів S , які є прикладами гіперкомплексних чисел.

Математизація всіх областей науки і техніки, бурхливий розвиток обчислюваної техніки, запровадження комп'ютерних технологій у всі сфери виробництва, економіки, управління, у повсякденне життя робить більш необхідним зацікавлення числовими множинами, формування правильного уявлення про структуру числових множин у системі наук та її роль в різних галузях науки, техніки, виробництві. Саме тому необхідно продовжувати її наукове опрацювання, вивчення і розповсюдження.

Список використаних джерел:

1. Курс математики : навч. посібник / В.Н. Боровик, Л.М. Вивальнюк, М.М. Мурач, О.І. Соколенко. – К.: Вища шк., 1995. – 392 с.
2. Математика. Множини. Логіка. Цілі числа: Практикум. / Кухар В.М., Тадіян С.І., Тадіян В.П. – К.: Вища школа, 1989. – 333 с.
3. Френкель А.А. Основания теории множеств / Френкель А.А., Бар-Хиллел И.; Пер. с англ. Ю. А. Гастева, под ред. А. С. Есенина-Вольпин. – М.: Мир, 1966. – 557 с.
4. Вступний курс математики : навч. посібник / Н.М. Шунда, А.А. Томусяк, А.П. Войцеховський. – К.: Вища шк., 1990. – 152 с.

Артюхова А.С.

студентка,

Науковий керівник: Тарасюк А.М.

викладач,

Миколаївський національний університет

імені В.О. Сухомлинського

ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНО-ПЕРЕТВОРЮВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»

Концепція розвитку школи стверджує необхідність якісного оновлення змісту освіти, забезпечення безперервного процесу становлення та розвитку гармонійної творчої особистості учня. Школа

бере на себе місію створення нового освітнього середовища, де панує атмосфера педагогічної творчості вчителів – однодумців, учнів і батьків. Нове освітнє середовище передбачає й новий зміст освіти, нові технології навчання і виховання, розвиток інтелектуальних здібностей дітей, щоб вивести кожного школяра на виховання культури творчого мислення. Сьогодні школа має готувати не лише носія знань, а й творчу особистість, яка здатна використовувати здобуті знання для конкурентоспроможної діяльності у будь-якій сфері суспільного життя, тобто формувати компетентну особистість. Одним із пріоритетних завдань навчально-виховного аспекту є формування ключових творчих здібностей особистості, яке реалізується при виконанні та удосконаленні всієї змістової лінії художньо-творчої діяльності.

Широке коло досліджень проблеми формування предметно-перетворювальної компетентності майбутнього вчителя початкової школи підтверджує її актуальність.

Питання формування професійної компетентності майбутнього вчителя на сучасному етапі вивчали В. Баркасі, М. Елькін, В. Калінін, Л. Карпова, Н. Лалак, Г. Монастирна, О. Онопрієнко, І. Полубоярина, В. Саюк, І. Халимон. Проблема підготовки майбутнього вчителя початкової школи у наукових доробках Н. Бібік, В. Бондар, М. Вашуленко, С. Мартиненко, І. Пальшкової, О. Савченко, Л. Хомич та ін.).

Сучасна наука розглядає предметно-перетворювальну компетентність як складну конвергенцію основних видів найбільш активних і продуктивних форм діяльності людини, що перетворює дійсність – праці, пізнання і спілкування. Різні аспекти цієї проблеми розроблялися філософами, соціологами, педагогами, психологами, зокрема, Б. Ананьєвим, Г. Альтшуллером, Л. Андреевим, В. Введенським, С. Гольдентрихтом, Є. Громовим, В. Загвязинським, М. Каганом, В. Кан-Каликом, Н. Кузьміною, В. Моляко, В. Шинкаруком, А. Шуміліним та іншими.

Мета статті – розкриття особливостей формування предметно-перетворювальної компетентності студентів спеціальності «Початкова освіта».

В Україні здійснюється пошук шляхів якісної підготовки майбутніх вчителів початкової школи, формування їхньої професійної компетентності на засадах синтезу мистецтва, науки і техніки, наступності змісту професійного навчання, його індивідуалізації та диференціації.

Важливою умовою розвитку сучасного суспільства є реформування вищої педагогічної школи, яка забезпечує підготовку компетентних, конкурентоздатних спеціалістів, що зумовлює розробку науково-обґрунтованих концепцій, моделей, систем професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи [4].

Нові вимоги, визначені суспільством до професійної підготовки сучасного вчителя, його професійної компетентності, орієнтація на ефективність результатів його діяльності зумовили необхідність дослідити сутність понять «компетенція»; «компетентність»; «компетентнісний підхід»; «професійна компетентність вчителя початкової школи»; «предметно-перетворювальна компетентність».

У «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» за редакцією В. Бусела, компетенція визначається як: 1) добра обізнаність із чим-небудь; 2) коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи [2]. У цьому ж словнику розглядається термін «компетентність» як властивість за значенням компетентний. Компетентний – 1) той, хто має достатні знання в якій-небудь галузі, який з чим-небудь добре обізнаний, тямущий; який ґрунтується на знанні, кваліфікації; 2) який має певні повноваження, повноправний, повновладний [2].

Аналізуючи наукові праці українських та зарубіжних дослідників, можемо дійти висновку, що серед кола проблем, пов'язаних з формуванням предметно-перетворювальної компетентності фахівця, особливе місце належить дослідженням з питань професійної компетентності майбутнього педагога, представленим у науковому доробку В. Бондаря, С. Вітвицької, О. Дубасенюк, І. Зязюна, О. Митника, Є. Павлютенкова, В. Семиченко, Е. Соф'янца та інших українських науковців. Низка науковців, зокрема І. Зязюн, Л. Крамущенко, І. Кривонос, О. Самещенко, В. Семиченко, Н. Тарасевич, розглядаючи питання теоретичної підготовки майбутніх учителів, акцентують увагу на розвитку творчого потенціалу особистості педагога.

В процесі професійної підготовки потрібна щоденна і наполеглива праця над розвитком своїх здібностей до педагогічної діяльності, формуванням ціннісних орієнтацій, виховуванням уміння спілкуватися з людьми, у процесі органічної взаємодії розв'язувати завдання навчання та виховання.

Особливу цінність у процесі формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи має праця Ю. Завалевського «Сучасний вчитель: вимір часу» [3]. Висвітлені в ній ідеї співзвучні із запитамі сьогодення у потребі високопрофесійних фахівців.

Предметно-перетворювальну компетентність Ю.Завалевський розглядає як складову професійної діяльності вчителя, що формується за допомогою складної трансформації інтересів, мотивів, потреб, під час практики, на основі процесів усвідомлення і переосмислення [3, с. 60]. Він зазначає, що професійна компетентність вчителя визначається не лише базовими знаннями та вміннями, а й ціннісними орієнтаціями, мотивами його діяльності, розумінням себе та навколишнього світу, сталими взаємостосунками з людьми, здатністю до розвитку свого творчого потенціалу [3, с. 59].

На факультеті дошкільної та початкової освіти МНУ ім. В.О. Сухомлинського здійснюється підготовка студентів за спеціальністю «Початкова освіта». Однією з вимог підготовки є формування у студентів предметно-перетворювальної компетентності, яка реалізується через опанування навчальним предметом МНОГ «Технології» «Трудове навчання з практикумом». Мета навчальної дисципліни – розвиток особистості через залучення студентів до засвоєння теоретичної інформації та практичної роботи з різними матеріалами, вивчення засобів праці, формування конструктивного підходу до вирішення трудових завдань і навчання безпеки праці, підготовка студентів до викладання трудового навчання у початкових класах.

Завдання вивчення «Трудового навчання з практикумом» – на основі досвіду виконання технологічних операцій з обробки паперу, тканини, пластичних та природних матеріалів, дроту, деревини вміти забезпечувати на уроках та в позакласній діяльності формування доступних уявлень про виробництво і технології, місце декоративно-ужиткового мистецтва у повсякденному житті, виробничому процесі, досліджувати традиційні ремесла різних народів, місцеві ремесла: вишивання, витинанку, гончарство, фарбування та ін.

Зважаючи на нові вимоги суспільства до майбутнього фахівця, вважаємо, що під професійною компетентністю майбутнього вчителя початкової школи засобами художньо-естетичних технологій слід розуміти інтегральне особистісне утворення майбутнього фахівця, яке вміщує комплекс поліфункціональних професійних знань, практичних навичок і вмінь, особистісних якостей та набутого професійного досвіду, спрямованих на успішну реалізацію професійної педагогічної діяльності засобами художньо-естетичних технологій.

Якість початкової освіти визначається не лише засвоєнням учнями предметних компетентностей, а й ключових, які мають бути найважливішим особистісним надбанням кожного випускника початкової школи. Успіх реалізації методичної складової підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування предметно-перетворювальної компетентності учнів визначається впровадженням у практику навчання нових підходів до його організації й арт-технологій. Розробляючи і впроваджуючи нові технології у навчальний процес трудового навчання молодших школярів, слід подбати про те, щоб змінити ставлення учнів до праці, стимулювати позитивну мотивацію й прагнення займатися предметно-перетворювальною діяльністю з повною віддачею сил і творчості, забезпечити ситуацію успіху для кожного молодшого школяра.

Список використаних джерел:

1. Бех І.Д. Виховання особистості : підручник / І.Д. Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.

2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2004. – 1440 с.
3. Завалевський Ю.І. Сучасний вчитель: вимір часу : навч.-метод. посіб. для вчителів та студ. вищ. пед. навч. закладів / Ю.І. Завалевський. – К. : ВД «Букрек», 2008. – 288 с.
4. Колесник Н.Є. Система підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації художньо-технічної творчості учнів: Монографія / Н.Є. Колесник. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2008. – 291 с.
5. Локшина О. Розвиток компетентнісного підходу в освіті Європейського Союзу / О. Локшина // Шлях освіти. – 2007. – № 1. – С. 16-21.

Галицька Е.В.

кандидат економічних наук, професор;

Донкоглова Н.А.

провідний спеціаліст кафедри фінансів,

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

**РОЛЬ КУРСУ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН»
ТА «ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ» У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ
МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ**

Підготовка висококваліфікованих спеціалістів зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» потребує формування у студентів магістерської програми знань та навичок педагогічної діяльності, зокрема, вмінь здійснення самостійної навчально-методичної роботи. Необхідним курсом для досягнення даних цілей є «Методика викладання фінансово-економічних дисциплін», а також організація та проведення педагогічної практики. Робота над даною дисципліною, проведення студентами лекційних занять, семінарів, ділових ігор, економічних турнірів дозволяє майбутнім магістрам навчитись розуміти поведінку студентів бакалаврської програми; відпрацювати техніку педагогічного спілкування; здобути навички та вміння відбирати необхідний матеріал, готуючись до занять; організовувати проведення самостійної роботи студентів, роз'яснюючи їм різні форми її здійснення; оцінювати результати діяльності студентів, а також розробляти методичні матеріали для контролю їх знань. Все це дає можливість формування у студентів магістерської програми знань, навичок і вмінь управління освітнім процесом.

Знання та вміння викладача фінансово-економічних дисциплін пов'язані з цілим комплексом здібностей, якостей та навичок (рис. 1). З'ясовано, що сприйняття викладача студентами пов'язано не тільки з його інтелектуальними здібностями, знаннями та вміннями, але й певним